



ที่ รอ ๐๐๓๒.๐๐๕/ ๗๒๖๒๐

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด
ถนนเทวาริบาล รอ. ๔๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความร่วมมือการดำเนินการโครงการ “สาธารณสุขรวมใจ มอบโลกสดใส เทิดไท้องค์ราชัน”

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ สธ ๐๒๒๘.๐๔/๑๔๓๖๔
ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมการแพทย์ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ
สาขาตา ได้จัดทำโครงการ “สาธารณสุขรวมใจ มอบโลกสดใส เทิดไท้องค์ราชัน” เพื่อคัดกรองสายตาผู้สูงอายุ
และผ่าตัดต้อกระจกชนิดบอด (Blinding Cataract) ถวายเป็นพระราชกุศลแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
และสอดคล้องกับเป้าหมายของการดำเนินงานพัฒนาระบบบริการสุขภาพสาขาตาในการคัดกรอง และผ่าตัด
ต้อกระจกชนิดบอด (Blinding Cataract) ในผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป

ในการนี้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด จึงขอความร่วมมือในการคัดกรองสายตา
ผู้สูงอายุและเข้ารับการผ่าตัดตามเกณฑ์ รวมทั้งการบันทึกข้อมูล ผ่านฐานข้อมูลบน Website:www.vision
๒๐๒๐Thailand.org และประสานแจ้งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/สำนักงานสาธารณสุขอำเภอที่
เกี่ยวข้องดำเนินการดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญมี โพธิ์สนาม)

นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านเวชกรรมป้องกัน)

ปฏิบัติราชการแทน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด

กลุ่มงานประกันสุขภาพ

โทร ๐ ๔๓๕๑ ๓๗๕๔

โทรสาร ๐ ๔๓๕๑ ๑๐๘๗

ผู้ประสานงาน นางปิยฉัตร จันทร์โอวาท ๐๘ ๑๐๖๑ ๐๔๐๘

ประทับ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด
เลขรับที่ 41300
ลงวันที่ 19 ต.ย. 2558
เวลา



สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

750 **ด่วนที่สุด**
19 ต.ย. 2558
ที่สร ๐๒๒๘.๐๔/๑๕๓๖๔

๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความร่วมมือการดำเนินการโครงการ “สาธารณสุขรวมใจ มอบโลกสดใส เทิดไท้องค์ราชัน”

เรียน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาตาบอดจากต้อกระจกฯ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมการแพทย์ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสุขภาพสาขาตา ได้จัดทำโครงการ “สาธารณสุขรวมใจ มอบโลกสดใส เทิดไท้องค์ราชัน” เพื่อคัดกรองสายตาสายตาผู้สูงอายุ และผ่าตัดต้อกระจกชนิดบอด (Blinding Cataract) ถวายเป็นพระราชกุศลแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสอดคล้องกับเป้าหมายของการดำเนินงานพัฒนาระบบบริการสุขภาพสาขาตาในการคัดกรอง และผ่าตัดต้อกระจกชนิดบอด (Blinding Cataract) ในผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป

ในการนี้ เพื่อให้ผู้สูงอายุในพื้นที่ได้รับการคัดกรองสายตา และผ่าตัดต้อกระจกชนิดบอด เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จึงขอความร่วมมือ ดังนี้

๑. เร่งรัดพื้นที่ดำเนินการคัดกรองสายตาสายตาผู้สูงอายุ และนำผู้สูงอายุที่พบเป็นต้อกระจกชนิดบอด (Blinding Cataract) เข้ารับการผ่าตัด ภายใน ๓๐ วัน ตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังแนวทางปฏิบัติตามสิ่งที่ส่งมาด้วย
๒. บันทึกข้อมูลการคัดกรองสายตา และขึ้นทะเบียนผู้ป่วยต้อกระจก ผ่านฐานข้อมูลบน Website : www.vision๒๐๒๐thailand.org เพื่อติดตามนำผู้ป่วยที่ขึ้นทะเบียนไว้เข้ารับการผ่าตัด และเพื่อให้สามารถเฝ้าติดตามประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ
๓. แจ้งโรงพยาบาลชุมชน/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ดำเนินการตามข้อ ๑ และ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งผู้เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

เรียน ทบพทพ.สาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด

ขอแสดงความนับถือ

- ตัวปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำโครงการ
- สำนักงานสาธารณสุขรวมใจ มอบโลกสดใส เทิดไท้องค์ราชัน
- ใตพรอ รัด ให้ดำเนินการคัดกรองสายตาผู้สูงอายุ กรณีพื้นที่
- ี่มีบุคลากรคัดกรองสายตา และให้ทะเบียนผู้ป่วยต้อกระจก
- ังการเห็น ก้อง รพ.ชุมชนทุกแห่ง
- ึ่งไม่รบกวน กท.สงทพ.ในทอ.สี ักจว.สีแวงจว

(นายวิชาญ เพ็งจันทร์)

รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

<input checked="" type="checkbox"/> ทราบ/เป็นของ	<input type="checkbox"/>
<input checked="" type="checkbox"/> เสนอ/ทราบ	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> ลงนามแล้ว	<input type="checkbox"/>

สำนักบริหารการสาธารณสุข
กลุ่มงานพัฒนาระบบบริการ
โทร ๐ ๒๕๕๐ ๑๖๔๘
โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๑๖๓๑, ๑๖๓๖

(นางสาวอารีย์ เพ็ญสุวรรณ)
หัวหน้ากลุ่มงานประกันสุขภาพ

(นายบุญมี โพธิ์สนาม)

นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านเวชกรรมป้องกัน)
ปฏิบัติราชการแทน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด

คำอธิบายแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาตาบอดจากต้อกระจกตามโครงการ “สาธารณสุขสุขรวมใจ มอบโลกสดใส เทิดไท้องค์ราชัน”

1. แนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาตาบอดจากต้อกระจกนี้ เน้นการคัดกรองสายตาในชุมชนในกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงคือผู้สูงอายุ เพื่อค้นหาผู้ป่วยตาบอดจากต้อกระจกที่ตกค้างและนำเข้าสู่ระบบการผ่าตัดโดยเร็ว
2. กลุ่มเป้าหมายการคัดกรองคือผู้สูงอายุ 60 ขึ้นไปในทุกสิทธิ์การรักษา คัดกรองปีละ 1 ครั้ง
3. กลุ่มเป้าหมายสำหรับเอกภวิชาผ่าตัด Fast Track คือผู้สูงอายุที่มี blindness VA (แยกว่า 20/400) ที่มีสาเหตุจากโรคต้อกระจก ในทุกสิทธิ์การรักษา และเบิกจ่ายค่าผ่าตัดตามข้อกำหนดของแต่ละสิทธิ์ (ให้ดูตามประกาศหรือระเบียบของแต่ละสิทธิ์ซึ่งอาจจะมีเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม) สำหรับผู้สูงอายุ non-blinding cataract ที่สมควรผ่าตัดตามข้อบ่งชี้ จะรอผ่าตัดตามปกติ (ไม่เกิน 90 วัน ตามเป้าหมายของ Service Plan) โดยไม่ต้องออกเอกภวิชาผ่าตัด
4. ผู้ป่วยต้อกระจกที่อายุน้อยกว่า 60 ปี ไม่รวมอยู่ในแนวทางการปฏิบัตินี้ ให้ถือเป็นผู้ที่สมควรรับการตรวจรักษาตามระบบปกติ โดยกลุ่มที่มี blinding VA ควรเร่งรัดผ่าตัด Fast Track ส่วน non-blinding VA ที่สมควรผ่าตัดตามข้อบ่งชี้จะรอผ่าตัดตามปกติ
5. ผู้ป่วย blinding cataract ที่ปฏิเสธการรักษา เมื่อเกิดภาวะแทรกซ้อนที่ทำให้เป็นภาวะตาบอดอย่างถาวร จะเป็นการกำกับครอบครัวและชุมชนต่อไป
6. การดูแลหลังผ่าตัดมีความสำคัญไม่น้อยกว่าการผ่าตัด ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับควรแนะนำให้ผู้ป่วยมารับการตรวจเป็นระยะตามนัด
7. ผู้ที่สนใจสามารถเข้าชมวีดิทัศน์แนะนำวิธีการคัดกรองสายตาเบื้องต้นโดยใช้ชัวร์วีวี (E) ได้ที่ <https://youtube/2Mqp2iOAWPA> และ <http://www.metta.go.th/news-event/video> หรือ search ในเว็บ youtube.com ด้วยข้อความ “สื่อการสอน อสม”
8. Rapid Assessment of Avoidable Blindness (RAAB) หรือ การสำรวจภาวะตาบอดที่หลีกเลี่ยงได้แบบกระชับ คือการสำรวจภาวะตาบอดและสายตาสีบนรางในประชากรอายุ 50 ปี หรือมากกว่า
9. การวินิจฉัยโดยทีมจักษุแพทย์ ทำได้โดยทีมจักษุแพทย์หรือพยาบาลเวชปฏิบัติทางตาของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในพื้นที่รับผิดชอบ โดยทำได้ที่ในโรงพยาบาลที่มีจักษุแพทย์ หรือหน่วยเคลื่อนที่ โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำพื้นที่เป็นผู้บันทึกข้อมูลหรือตามระบบที่ได้กำหนดในแต่ละพื้นที่
10. หน่วยเสริมการวินิจฉัย และหน่วยเสริมการผ่าตัด คือหน่วยงานให้ความช่วยเหลือในกรณีที่มีจักษุแพทย์ในพื้นที่รับผิดชอบร้องขอ ได้แก่ ทีมจักษุพยาบาลของรัฐ/โรงพยาบาลเอกชนในเขต/นอกเขต หน่วยการจักษุจักษุวิทยา ฯลฯ
11. ในพื้นที่ที่ไม่สามารถให้บริการวินิจฉัยหรือให้บริการผ่าตัดได้ในเวลาที่เหมาะสม สามารถร้องขอหน่วยเสริมได้เองโดยตรง หรือผ่านสำนักงานคณะกรรมการประสานงานแก้ไขปัญหาการทางสายตาสายตาจ้อกระจก โดยผู้ร้องขอเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด
12. ผู้ป่วยที่ได้รับชัวร์ผ่าตัด สามารถเข้ารับการผ่าตัดได้ในโรงพยาบาลของรัฐหรือเอกชนที่อยู่ในระบบรับส่งต่อกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้ทั้งโรงพยาบาลในจังหวัดหรือภายในเขตเดียวกัน ตามระบบที่ได้กำหนดในแต่ละเขต
13. ในเขตที่ไม่สามารถให้บริการผ่าตัดได้ในเวลาที่เหมาะสม สามารถส่ง referral list ให้คณะกรรมการ Service Plan สาขาตาของแต่ละเขต เพื่อพิจารณาส่งผ่าตัดนอกเขต
14. หากมีปัญหาในการปฏิบัติทุกกรณี ติดต่อสำนักงานคณะกรรมการประสานงานแก้ไขปัญหาการทางสายตาสายตาจ้อกระจก โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ (วัดไร่ขิง) โทรศัพท์ 09-6889-0995 และ 0-3422-5818 ต่อ 5128, 5130 แฟกซ์ 0-34225-421 email : planmetta@gmail.com

ประเด็นสำคัญ แนวทางการแก้ปัญหาตาบอดจากต้อกระจก ภายใต้โครงการสาธารณสุขร่วมใจ มอบโลกสดใส เพื่อดูแลผู้สูงอายุ

“รวมใจไว้รู้ตาบอดจากต้อกระจก ๒๕๖๐”

ลำดับ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้ปฏิบัติ	ผู้ติดตามกำกับ	เครื่องมือติดตาม
1	เน้นการค้นหาผู้ตาบอดจากต้อกระจก เติงรุก (ในชุมชน)	ผู้สูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป	อสม.	รพ.สต. / สสจ. / สสจ.	อัตราการตรวจในผู้สูงอายุ vision2020thailand.org
2	วัดสายตา VA ด้วย Snellen chart	กลุ่ม 1 ที่มองไม่เห็นระยะ 3 ม.	รพ.สต. / รพช. / หน่วยปฐมภูมิของ รพศ. รพท.	สสจ. / สสจ.	อัตราการวัดสายตาในกลุ่มสงสัยตาบอด vision2020thailand.org
3	ตรวจวินิจฉัยแยกโรคต้อกระจก	กลุ่ม 2 ที่สายตาแยกว่า 20/400 (บอด)	ทีมจักษุของจังหวัด (จักษุแพทย์ พยาบาล เวชปฏิบัติทางตา)	สสจ. / กก. SP สาขาตาของจังหวัดและเขต / CSO	อัตราการตรวจในกลุ่มตาบอดโดยทีมจักษุ vision2020thailand.org
4	ชี้แนะเบี่ยงผู้ป่วย ตาบอดจากต้อกระจก พร้อมให้วิชาสำหรับผ่าตัด	Blinding Cataract	พยาบาลเวชปฏิบัติทางตา รพ.สังกัดส.ป.	กก. SP สาขาตาของจังหวัด/เขต	จำนวนผู้ป่วยตาบอดจากต้อกระจก จำนวนวิชาสำหรับผ่าตัด vision2020thailand.org
5	จัดให้มีช่องทางด่วน Fast track ผ่าตัด Blinding Cataract	Blinding Cataract	จักษุแพทย์	ผอ.รพ. ที่มีบริการผ่าตัดตา / กก. SP สาขาตาของจังหวัด/เขต / สสจ. / CSO	ระยะเวลาการคอยผ่าตัดต้อกระจก จำนวน/อัตราผู้ป่วยขึ้นทะเบียน ได้รับการผ่าตัด vision2020thailand.org
6	บริหารจัดการช่วยเหลือกัน ภายในเขต ให้มีการผ่าตัด Blinding Cataract ที่ในเวลา เป้าหมาย	รพ. ที่ไม่สามารถผ่าตัดได้ทันเวลา	กก. SP สาขาตาเขต	CSO	ระยะเวลาการคอยผ่าตัดต้อกระจก จำนวน/อัตราผู้ป่วยขึ้นทะเบียน ได้รับการผ่าตัด vision2020thailand.org

7	ประสานส่วนกลางขอทีมเสริม (รพ.ภาครัฐมูลนิธิภาคเอกชน) ออกช่วยผ่าตัดในพื้นที่	Blinding Cataract รอคิว นาน	กก.SP สาขาตา เขต / ศูนย์ประสานงาน	กก.ประสานฯ	ระยะเวลารอคอยผ่าตัดต่อกระจก vision2020thailand.org
---	--	-----------------------------------	--------------------------------------	------------	---

หมายเหตุ - ขั้นตอนที่ 1-4 เร่งรัดดำเนินการให้เสร็จภายใน 3 เดือน (สิ้นสุดวันสิงหาคม 2558) เพื่อให้สามารถกำหนดเป้าหมายผ่าตัดได้ถูกต้อง

จุดเน้น การดำเนินงานในปีงบประมาณ. 2558-2560

- ไม่นับจำนวนผ่าตัดต่อกระจก (เพียงอย่างเดียว)
- เน้นการศัลยแพทย์ที่ ตาบอด ในชุมชน (เพื่อให้การรักษา) ไม่เน้นการศัลยแพทย์ที่เป็น ต้อกระจก
- การคัดกรอง การวัดสายตาที่รพ.สต./รพ. เป็นกระบวนการสำคัญในการคัดแยกคนตาบอด เพื่อพบทีมจักษุที่รับผิดชอบ
- การจัดให้คนตาบอดได้รับการตรวจวินิจฉัยโดยทีมจักษุ จาเป็นผู้รับผิดชอบระดับจังหวัด ต้องประสานระหว่าง รพช.และรพศ./รพท. และอาจขอความร่วมมือจากชุมชน ท้องถิ่นช่วยเหลือในการนัดหมาย การดูแลและส่ง รวบรวมความช่วยเหลือต่างๆ เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน
- เมื่อได้รับการวินิจฉัยว่าเป็น ตาบอดจากต้อกระจก แล้ว ให้ออกวิชาสำหรับผ่าตัดให้แก่ผู้ป่วย
- รพ.ที่มีจักษุแพทย์ต้องจัดระบบบริการผ่าตัดเร่งด่วน Fast track สำหรับผู้ป่วยตาบอดจากต้อกระจก Blinding Cataract
 - ใช้ห้องผ่าตัดที่มีแสงสีฟ้าสูงสุด
 - กรณีห้องผ่าตัดไม่พอ อาจพิจารณาแก้ปัญหาได้หลายวิธี เช่น ผ่าตัดนอกเวลาราชการ หรือ เปิดบริการผ่าตัดในรพช.ที่มีศักยภาพ
- การค้นหาคนตาบอด โดยการคัดกรองเชิงรุกในชุมชน ดำเนินการโดยกระทรวงสาธารณสุข
- ภาคเอกชน / มูลนิธิต่างๆ มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ในกรณีที่เกิดจุดติดขัดจะเป็นรายชื่อผู้ช่วยตาบอดจากต้อกระจก และประเมินศักยภาพการผ่าตัดของตนเองไม่สามารให้บริการได้เพียงพอ โดยผ่านการประสานงานกับศูนย์ประสานฯ

หมายเหตุ **วิชาสำหรับผ่าตัด :** เป็นรหัสที่สร้างโดยโปรแกรม vision2020thailand ใช้อ้างอิงผู้ป่วยตาบอดจากต้อกระจกที่ได้รับการตรวจคัดกรอง วัสดุสายตาและวินิจฉัยแล้ว โดยอ้างอิงกับเลขบัตรประชาชน เพื่อให้สสจ.ตรวจสอบรหัสวิชาสำหรับผ่าตัดกับเลขบัตรประชาชนในผู้ป่วยต้อกระจกที่เข้ารับการผ่าตัดและสำหรับเบิกจ่ายค่าผ่าตัดในโครงการต้อกระจกของกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ